

KAHEKÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2024

4Ms 21:4–9 (Kl 1:19–23; Jh 7:40–52)

4 Hoori mäe juurest läksid nad ära Kõrkjamere teed mööda, et minna ümber Edomimaa; aga rahvas tüdines teekonnal.

5 Ja rahvas rääkis vastu Jumalale ja Moosesele: «Miks olete meid toonud Egiptusest kõrbe surema? Sest ei ole leiba ega vett ja meie hing tülkab seda viletsat toitu.»

6 Siis Issand läkitas rahva sekka mürgiseid madusid ja need salvasid rahvast ning Iisraelis suri palju rahvast.

7 Siis rahvas tuli Moosese juurde ja nad ütlesid: «Me tegime pattu, et rääkisime vastu Jumalale ja sinule. Palu Issandat, et Ta võtaks meilt ära need maod!» Ja Mooses palvetas rahva eest.

8 Ja Issand ütles Moosesele: «Tee enesele madu ja pane see ridva otsa, siis jääb elama iga salvatu, kes seda vaatab!»

9 Ja Mooses tegi vaskmao ning pani selle ridva otsa. Kui siis madu oli salvanud kedagi, aga too vaatas vaskmadu, siis ta jäi elama.

Ja nad rändasid Hoori mäe juurest Kõrkjamere teed, et minna ringi ümber Edomimaa, ja rahva hing tüdis teel. Ja rahvas kõneles Jumala vastu ja Moosese vastu: «Mispärast olete toonud meid üles, välja Egiptusest, kõrbesse surema? Sest ei leiba, ei vett – ja meie hing on tülkastatud sellest põlastusväärsest söögipoolisest!» Ja ISSAND päästis rahva sekka valla maod, tulimaod, ja need salvasid rahvast ja Iisraelis suri palju rahvast. Ja rahvas tuli Moosese juurde ja nad ütlesid: «Me oleme pattu teinud, sest me rääkisime ISSANDA vastu ja sinu vastu! Palveta ISSANDA poole ja Ta pööraku meist ära need maod!» Ja Mooses palvetas rahva eest. Ja ISSAND ütles Moosesele: «Valmista endale tulimadu ja sea see märgiks kõrgele masti otsa ja sünnib, et iga salvatu, kui ta on selle peale vaadanud, jääb elama.» Ja Mooses valmistas vaskse mao ja seadis selle märgiks kõrgele masti otsa. Ja sündis, et kui madu oli salvanud mõnd meest ja too tõstis pilgu vasksele maole, siis ta jäi elama.

Sissejuhatus

Neljas Moosese raamat kannab heebrea keeles nime כְּמִדְבָּר – «Kõrbes».¹ Kreeka keeles on Moosese neljanda raamatu nimi Ἀριθμοί – «arvud», ladina keeles sama tähendusega *Numeri*² – põhjuseks raamatu alguses seisev ülevaade Moosese ja Aaroni poolt läbi viidud sõjakõlbulike meeste ja leviitide loendamise tulemustest.

¹ «Ja Issand rääkis Mooseselega Siinai kõrbes...» (4Ms 1:1). Vahel kasutatakse raamatu nimena ka selle esimest sõna כְּמִדְבָּר – «Ja rääkis».

² Viimasest tuleneb ka ingliskeelne nimi «Numbers».

19.-20. sajandi piibliteaduses oli valdavalt esindatud seisukoht, et Moosese raamatud rajanevad neljal allikal, mida tuntakse nimede Jahvist, Elohist, Deuteronomist ja Preestrikoodeks all. Pikka aega paigutati neist esimese tekkimine Iisraeli kuningriigi kõrgaega (10. sajandisse eKr) ning viimane eksiili või vahetult sellele järgnenud ajaperioodi. Viimastel aastakümnetel on hakatud taolist jaotust revideerima ning pakutud välja hüpotees, mille kohaselt vanimaks allikaks on pigem Deuteronomist, millele eksiiliperioodil on lisatud «eelloona» seni vanemaks (ning «täiendusena» seni noorimaks) peetud materjal.³

Neljanda Moosese raamatu esimene osa (kuni kümnenda peatükini) kirjeldab Siinai mäe juures toimunud ettevalmistusi kõrberännakuks, sisaldades kultuslikke ja mõnevõrra ka kõlbelisi eeskirju, mille eesmärgiks oli säilitada Iisraeli rahva puhtus ja elujõulisus. Järgnevates peatükkides kirjeldatakse kõrberännaku algust, tuues esile rahva kõikuv meel ja pidev nurisemine, millele vastandub kontrastina Iisraeli sõnakuulmatusele ja truudusetusele Jumala ustavus ja pikameelsus. Ajalookirjeldusega vahelduvad mitmesugused rituaalsed eeskirjad ja ohvriseadused.

Keelelisi märkuseid

Hoori mäe juurest – מְהַר הָהָר – nimi הַר tähendab «mägi». Üks kahest sellenimelisest mäest asus lõunas Edomi piiril, teine Iisraeli põhjapoolisel piiril⁴. Siin on tegemist esimesega. Kuna sellel mäel suri Moosese vend Aaron, tuntakse seda ka Prohvet Aaroni mäena.⁵

Läksid nad ära – וַיֵּצְאוּ – sõna יָצָא tähendab nii «teele asuma» kui ka «rändama».⁶

Teed mööda – sõna יָרַךְ tuleneb verbist יָרַךְ – «sammuma», «astuma», «[sisse] tallama» ning tähistab nii teed kui ka eluviisi ja elukäiku ja -valikuid.

Edomimaa – אֶדְוִם – nimi אֶדְוִם tähendab «punane».⁷

³ Taoliste hüpoteeside ja arutelude sisuline väärtus seisneb eeskätt erinevas vastuses küsimusele, kas käsitleda iseäranis alg- ja esiisade lugusid «loomis- ja algusmüütidenä» või pigem kirjanduslikku kuube rüütatud teoloogilise (ja ajaloo filosoofilise) sõnumina. Kiriku traditsiooniline Vana Testamendi käsitus (mille aluseks on nii Jeesuse kui apostlite oma) näeb Vanas Testamendis selle «tekkeloost» sõltumatult Jumala Sõna, mille keskmes on kuulutus Jumala halastusest ja lunastusest, mida Ta pakub langenud inimkonnale. Nii vanema juudi kui kristliku pärimuse järgi on viie Moosese raamatu autoriks suures osas Mooses ise, kes sai need Jumala ilmutusena Siinail (vrd siinkohal ka Jh 5:45-47).

⁴ Vt 4Ms 20:23 ja 4Ms 34:7.

⁵ جبل النبي هارون

⁶ Siin kasutatud imperfekt võib tähistada nii ühekordset minevikus toimunut kui ka lõpetamata, s.t jätkuvat tegevust.

⁷ «Ja Eesav ütles Jaakobile: «Anna mulle ometi süüa seda punast, seda punast leent, sest ma olen väsinud!» Sellepärast hakati teda kutsuma Edomiks.» (1Ms 25:30)

Rahvas – נְפִשׁ־הָעַם – sõnasõnalt: «rahva hing».

Aga...tüdines – וַתִּקְצַר – sõna קָצַר tähendab «lühike olema», siit ka «kannatamatu olema», «tüdinud olema», «ärritunud olema».

Ja...rääkis – וַיְדַבֵּר – sõna דָּבַר – «kõnelema», «rääkima» – tähistab korrastatud, mõtestatud, isegi loovat kõnet (sõna), mis ei pruugi mitte ainult tähistada, vaid ka põhjustab seda, millest kõneldakse.

Ja Moosesele – וּבְמִשָּׁה – nimi מִשָּׁה pärineb 2Ms 2:10 selgitusel verbist מִשָּׂה – «[välja] tõmbama» – ning viitab Moosese veest välja tõmbamisele, s.t leidmisele Niiluse jõelt; ühtlasi on selles nimes võimalik näha prohvetlikku ettekuulutust Moosesele kui Iisraeli rahva vaarao käest ära ja Egiptuse orjapõlvest välja «tõmbajast».

Egiptusest – מִמִּצְרַיִם – nime מִצְרַיִם – «Egiptus» («egiptlased») – algupära pole selge, kuid kindlasti tajub heebrealane selle nime sarnasust sõnaga מִצְוֹר – «piiramine», ülekantud tähenduses «ahistus», «kitsikus», ka «häda», «viletsus».

Kõrbe – בְּמִדְבָּר – sõna מִדְבָּר esmatähenduseks ei ole mitte kuiv, veeta kõrb, vaid pigem asustamata, viljelemata maa, mida muuhulgas tarvitatakse loomade karjatamiseks.

Tülkab – קָצָה – sõna קָץ tähendab «jälestama», «tülgestust tundma», ka «õõvastust tundma».

Seda viletsat – הַקֶּלְקֵל – sõna קֶלְקֵל tähendab «põlastusväärne», «väärtusetu», ka «kergekaaluline».⁸

Toitu – בְּלֶחֶם – sõna לָחַם – «leib», «toit», «söökö» – tuleneb verbist אָחַז – «sööma» –, niisiis võib tõlkida ka: «söögipoolis», «toidupoolis».

Siis...läkitas – וַיִּשְׁלַח – sõna שָׁלַח tähendab siin kasutatud grammatilises vormis «ära saatma», «välja saatma», «minna laskma», «vabaks laskma», «valla päästma».

Issand – originaalis kasutatakse nii siin kui järgmistes salmides Jumala nime יְהוָה – «JHWH», «Jahve», «Jehoova».

Mürgiseid madusid – הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרִפִּים – sõnasõnalt: «madusid [neid] tuliseid» või «madusid, tulimadusid».⁹ Viimaste all on mõeldud mürgmadusid, kelle hammustus kõrvetab otsekuuli tulli. Septuagintas on tõlgitud: «τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας» – «surmavaid madusid» või «surmatoovaid madusid».¹⁰

⁸ 1739. aasta Piiblis: «se wägga kerge»; 1939. aasta Suures Piiblis: «selle tühise».

⁹ 1739. aasta Piiblis: «tullised maud».

¹⁰ Kuna sõna שְׂרִפִּים tähendab ka «seerav», on 1939. aasta Suures Piiblis: «seerawi maod».

Iisraelis – מִיִּשְׂרָאֵל – nimi יִשְׂרָאֵל koosneb verbist שָׁרָה – «võitlema», «peale käima», «peale jääma», «võimust võtma» – ning sõnast אֵל – «Jumal» – ja tähendab tõenäoliselt «Jumal võidab», «Jumal võtab võimust», «Jumal jääb peale».

Me tegime pattu – חָטָאנוּ – sõna חָטָא tähendab «[mürgist] mööda laskma», «[õigest eesmärgist] kõrvale kalduma», siit ka «eksima», «patustama».

Et Ta võtaks...ära – וָיָרָה – sõna סָר tähendab siin «ära pöörduma panema», «lahkuma panema», «eemaldama», «kõrvaldama», «ära võtma», «tagasi kutsuma».

Tee – עָשָׂה – sõna עָשָׂה tähendab «[midagi valmis/ära] tegema», «valmistama», «täide saatma», «lõpule viima».

Ja pane – וָשִׂים – sõna שָׂם tähendab «seadma», «panema», «asetama», ka «[märki] seadma/panema».

Ridva otsa – עַל־נֶסֶךְ – sõna נָסַח tähendab kõrgele asetatud märku andmise vahendit, tähist, või ka tähise üles tõstmiseks mõeldut varrast, masti.

Kes seda vaatab – וָרָאָהּ – sõna רָאָה tähendab «nägema», «vaatama», «jälgima», «ära tundma», «mõistma».

Aga too vaatas – וָרָאָהּ – sõna רָאָה tähendab «[millegi peale/poole] vaatama», «tähele panema», «tähelepanu osutama», «[millelegi] pilku tõstma».

Sisuline analüüs

Neljanda Moosese raamatu kahekümnes peatükk lõpeb jutustusega Moosese venna Aaroni surmast Hoori mäel. Enne Aaroni surma rõivastas Mooses ta lahti ning andis tema riided ta pojale Eleasarile, kes päris oma isa ameti. Rahvas leinas Aaronit kolmkümmend päeva; nende möödudes pidi Iisrael minema läbi tõsisest katsumusest: teda ründasid vaenulikud kaananlased. Iisraellased andsid seepeale Jumalale töotuse hävitada edaspidi kõik kaananlaste linnad, kui vaid Issand annab nood nende kätte. Issand võttis oma rahva töotust ja palvet kuulda ning «loovutas kaananlased ning nad hävitasid need ja nende linnad sootuks» (4Ms 21:3).

Seejärel asus Iisrael teele Töötatud Maa poole, minnes ringi ümber Edomimaa. Paraku tegi rahvas peagi seda, mida korduvalt varemgi: tüdis, muutus kannatamatuks, ärritus, hakkas kaeblema ja nurisema, ilmselt kõlasid koguni järjest valjenevad üleskutsed vastuhakule – kusjuures mitte ainult Moosese, vaid koguni Jumala enda vastu. Manna, mida nad hommikuti korjasid ja igapäevaselt söid, oli muutunud neile vastikuks ning nad süüdistasid Moosest ja Jumalat vandenõus, mille sisuks oli tuua nad Egiptusest üles kõrbesse ning lasta neil seal surra.

Tulemuseks oli, et neile sündiski nende sõna kohaselt: «Iisraelis suri palju rahvast» (4Ms 21:6) – aga mitte nälga, vaid mürkmadude salvamise. Eestikeelse piiblitõlke väljend «Issand *läkitas* mürgiseid madusid» ei ole kindlasti vale, kuid heebreakeelses originaalis kasutatud grammatilist vormi silmas pidades võiks tõlkida ka «päästis valla». Küllap see on ka teoloogiliselt õigem, kuna isegi karistades Jumal, kes on täiuslik hea, mitte ei *taha* kurja, vaid võib head silmas pidades seda *lubada*. Madudest kõrbes puudust ei ole¹¹ ja see tähendab, et iisraellaste teadmata oli Jumal neid seni selle ohu eest hoidnud – nüüd aga võttis Ta oma kaitsva käe nende kohalt ära. Apostel Pauluse hinnang on seda sündmust kommenteerides karm ja halastamatult otsekohene: «Ärgem ka kiusakem Issandat, nagu mõned neist kiusasid ning hukkusid madude läbi.» (1Kr 10:9)

Heebrea keeles nimetatakse Iisraeli rünnanud madusid «tulisteks». Kindlasti viitab see eeskätt põletavale valule, mida nende hammustus ja mürk tekitavad, ent küllap on siin ka teatav seos Moosese valmistatud vasest maoga, mis üles tõstetuna ja ridva otsa seatuna võis päikesekiirtes näida samuti üsna tulise või koguni leegitsevana, tuletades meelde rahvatarkust, et «tuld tuleb tõrjuda tulega» – ning nagu lunastusloost teada: kannatusi saab võita üksnes kannatustega ja surma surmaga.

Rahvas mõistab peatselt oma pattu ja süüd ning läheb alandlikult Moosese juurde, anudes, et too palvetaks tema eest. Seejuures näitab originaalteksti sõnastus rahva veendumust, et kui Mooses astub palves Issanda ette, siis Issand kuuleb teda kindlasti ja võtab või saadab maod ära. Ometi vastas Jumal Moosesele teisiti – Ta mitte ei võtnud madusid ära, vaid andis abivahendi nende hammustusest paranemiseks ja surmast pääsemiseks: Mooses pidi valmistama vaskmao ning panema selle märgina kõrge ridva või masti otsa, et igaüks, keda madu oli salvanud, võiks sellele vaadates ellu jääda.

Kuigi on enesestmõistetav, et salvatut ei päästnud mitte vaskne madu, vaid Jumal – originaaltekst näitab seda selgelt, kasutades mao ridva otsa panemisest kõneldes sõna **וַיִּשָׂא** – «märgiks seadma» –, tuleb paraku tõdeda, et vähemalt hilisemal ajal kiptuti Moosese valmistatud vaskmadu nägema maagilise abivahendi või koguni teatavat sorti ebajumalana, mida austati veel aastasadade möödudeski ning mis kõrvaldati alles kuningas Hiskija päevil, kes mõistis, et lootus tuleb panna üksnes Issanda peale: «Hiskija, Juuda kuninga Aahase poeg... tegi, mis õige oli Issanda silmis, kõigiti nõnda, nagu ta isa Taavet oli teinud. Tema kõrvaldas ohvrikünkad, purustas sambad, raius maha viljakustulbad ja pihustas vaskmao, mille Mooses oli teinud; sest kuni nende päevadeni olid Iisraeli lapsed suitsutanud sellele; seda kutsuti Nehustaniks¹². Tema lootis Issanda, Iisraeli Jumala peale ja tema sarnast ei olnud kõigi Juuda kuningate hulgas, kes olid enne või pärast teda.» (2Kn 18:1.3.4j)

¹¹ Erinevate arvamuste kohaselt võisid iisraellasi rünnata kas eefad, mustad kõrbekobrad või sarvikrästikud, kõik inimesele ohtlikud ja sageli surmavalt mürgised.

¹² נְהֻשְׁטָן – «Nehustan» – on isegi veidi naljakas hüüd- või hellitusnimi, eesti keeles umbes nagu «vasekas» («Vaska» läheks ilmselt liiga kaugelt...).

Saalomoni Tarkuseraamatus kommenteeritakse vaskmao lugu järgmiselt: «Sest ka siis, kui elukate hirmus viha tuli Sinu rahva peale ja neid hävitati vingerdavate madude salvamise läbi, ei kestnud Sinu viha lõpuni, vaid neid hirmutati pisut aega hoiatuseks, ja nad said päästemärgi meenutama Sinu Seaduse käsku. Sest kes pöördus, seda ei päästetud nähtu pärast, vaid Sinu poolt, kõigi Päästja. Ja sellega panid Sa ka meie vaenlased uskuma, et Sina oled lunastaja kõigest kurjast.» (Trk 16:5–8)

Jeesus seostab vaskmao loo otseselt lunastusega, kusjuures mitte ainult Iisraeli, vaid kogu maailma lunastamisega: «Nõnda nagu Mooses ülendas kõrbes vaskmao¹³, nõnda peab ülendatama Inimese Poeg, et igäihel, kes usub, oleks Tema igavene elu.» (Jh 3:14j) Siin tuleb esile nii usu möödapääsmatu vajalikkus kui see, et tõeline Päästja on Inimese Poeg, s.t Jumala lihaks saanud Sõna, Tema ainusündinud Poeg, kelle Jumal on oma armastuses andnud, et «ükski, kes Temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu» (Jh 3:16).

Inimese Poja ülendamise all peab Jeesus silmas oma ristisurma. Siin tuleb huvitaval kombel esile Moosese valmistatud vaskmao kui tulise, leegitseva mao sümboolika: kui kõrbes Iisraeli rünnanud maod inimesi salvasid, siis tundsid need kõrvetavat valu – hammustushaavad oleksid otsekui põlenud. Abiks oli vaskmadu, kes kõrge ridva otsa tõstetuna otsekui põles tema peale paistvates päikesekiirtes – eeltähendusena Lunastajale löödud haavadest ning kannatuste valust, mida talub kogu inimkonna Õnnistegija: «Ta kandis ise meie patud oma ihus üles ristipuule, et meie, olles surnud pattudele, elaksime õigusele; Tema vermete varal te olete saanud terveks.» (1Pt 2:4)

Ameerika kirjanik Thornton Wilder avaldas aastal 1928, kui ta oli jõudnud Kristuse ikka, lühinäidendite kogu «*The Angel That Troubled the Waters and Other Plays*» – «Ingel, kes segas vett, ja teised näidendid». Kogumiku niminäidend on inspireeritud halvatu tervendamiseest Betsata tiigi ääres (Jh 5:1–18). Näidendi tegelasteks on lisaks inglile üks halvatu ning keegi «uustulnuk». Viimases võib näha omalaadset pilti Jeesusest, kuigi Tema nime otseselt ei nimetata.

«Uustulnuk» on elukutselt arst, kes on aga ka ise haige ja tuleb tiigi äärde paranemist otsima. Ingel, kellega ta seal kohtub, näitab talle aga, et ta saab haigeid aidata üksnes siis, kui võtab [nende] haavad ja haigused enda kanda: «Ilma su haavadeta – kus oleks su vägi? See on nimelt su enda seesmine valu, mis paneb su vaikse hääle raputama inimeste südant. Isegi inglid ei suuda veenda neid viletsaid ja komberdavaid lapsi maa peal, nagu suudab elu rataste vahel murtud inimolend. Armastuse teenistuses võivad teenida üksnes haavatud sõdurid.»¹⁴

¹³ «Vask» on 1989. aasta Uue Testamendi ja sellele rajaneva viimase eestikeelse tõlkeredaktsiooni täiendus. Originaalis kõneldakse lihtsalt maost, samamoodi ka 1968. aasta piiblitõlkes: «Nõnda nagu Mooses kõrbes mao ülendas...» Omalaadne on 1739. aasta tõlge: «Nenda kui Moses ühhe ussi on kõrbes üllendanud...»

¹⁴ Thornton Wilder, *The Angel That Troubled the Waters and Other Plays*. New York 1928. P. 149.

Siin võib näha selget usulist motiivi: tundub, et Wilder on taibanud tähtsaimat, nimelt seda, et Jeesus ei tervenda ega päästa meid mitte imetegude, vaid omaenda valu, kannatuste, haavade ja ohvrisurma läbi.

Madude nuhtluse ja vaskmao lugu on lugu tänamatusest, usaldamatusest ja taganemisest ühes nende paratamatute tagajärgedega. Iisraeli rahva puhul oli tagajärjeks mürgmadude rünnaku alla jäämine ja paljude inimeste surm, kogu inimkonna puhul on tagajärjeks kurja orjusesse sattumine ja mitte ainult ajalik, vaid ka igavene surm ja hukatus. Samal ajal on see on aga ka lugu patukahetsusest, palvest, meelearandusest ning Jumala päästvast armust ja abist – Iisraeli rahva puhul tervenemisena Jumala seatud märgi vahendusel oma usalduse Tema peale panemise läbi, kogu inimkonna puhul Jeesusesse Kristusesse kui maailma Õnnistegijasse uskumise läbi. Kõige selle taustal on jätkuvalt ka tõsine hoiatus liigjulguse või maagiaalaadse ebaususe eest, mis võib samamoodi, nagu Moosese valmistatud vaskmaost ebajumala teinud Iisraeli rahvast, ähvardada neid, kes arvavad end Kristust tundvat ja Temasse uskuvat.¹⁵

Kui tuleme oma pattu tunnistades ja kahetsedes siira usuga Jumala ette ning usaldame ennast Tema armu ja päästva väe hoolde, mille osaliseks Ta on meid teinud ristipuule ülendatud Jumala ja Inimese Pojas, kui hoidume ühelt poolt liigjulgusest ja teisalt viimaks meelegehitekski paisuvast usaldamatusest ja nurisemisest, siis võime olla kindlad, et Tema, meie Issand, kes meid «kinnitab ja kurja eest hoiab» (2Ts 3:3), on ustav, sest «Tema päästis meid sellest määratu suurest surmast ja päästab veelgi – Tema, kelle peale me loodame» (2Kr 1:10).

Jutluseks

Kahekümnenda Nelipühale järgneva pühapäeva teemaks on EELK Kirikukäsiraamatu järgi «Usk ja uskmatuse». Muuhulgas öeldakse pühapäeva sissejuhatuses: «Jeesuse eluajal kahtlesid paljud Temas või panid Teda pahaks, eitades Tema jumalikkust, ja pidasid Teda rahva ülesässitajaks. Usk ja uskmatuse võitlevad teineteisega ka iga kristlase südames.»

Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi on kolmanda lugemisaasta Epistlik (Kl 1:19–23) lõik püha Pauluse Kirjast koloslastele, kus apostel kõneleb lepitusest, mis on teostunud Kristuses, kes on valanud meie eest oma ristivere ning kelles elab kõik Jumala täius. Pauluse sõnul tegi Kristus seda selleks, et seada meid «pühadena ja veatutena ja laitmatutena Jumala palge ette». Ühtlasi manitseb apostel meid jääma kindlaks uss ning rajatuks meile evangeeliumis kingitud lootusele.

¹⁵ Mõtelgem nõid Siimonale, kes arvas, et võib raha eest saada meelevalda Püha Vaimu väe üle (Ap 8:18jj), ning ülempreester Skeua seitsmele kojale, kellele kuri vaim, keda nad üritasid Jeesusele ja Paulusele apelleerides välja kihutada, ütles: «Jeesust ma tunnen ja Paulust ma tean, aga kes teie olete?» (Ap 19:13jj)

Kolmanda lugemisaasta Evangeeliumiks (Jh 7:40–52) on juutide vaidlus selle üle, kas Jeesus on tõeline prohvet ja Messias või mitte. Paljud rahva hulgast näivad Jeesust toetavat ja Temasse mingil määral uskuvat, rahva ülemkiht, ülempreestrid ja variserid, on aga kindlad, et tegemist on ohtliku petise ja isehakanuga, valemessiaga.

Vana Testamendi lugemisele jutlustades tuleks ühelt poolt näidata madude nuhtluse ja Moosese valmistatud vaskmao seost Jeesuses Kristuses teostunud lunastusega, teisalt aga kasutada seda lugu hoiatusena uskmatus, nurisemise ja Jumalale vastuhakkamise eest ning julgustusena patukahetsuseks, meelearanduseks ning kogu oma lootuse panemiseks Jumalale ja Tema armule, iseäranis Jeesuses Kristuses ilmunud lepitavale ja päästvale armule.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Pärast seda, kui Jumal oli andnud Iisraeli rahvale olulise võidu kaananlaste üle, asus Iisraeli rahvas Hoori mäe juurest teele Töötatud Maa poole. Paraku ei püsinud rahva kindlameelsus kuigi kaua – õige pea kaotasid nad taas kannatuse ja julguse ning hakkasid nurisema, koguni Moosese ja Jumala vastu mässama. Oma pahameelt väljendasid nad muuhulgas põlgusega neile Jumala poolt kingitud igapäevase toiduse vastu, näidates üles tänamatust Jumala suhtes, kes neid päevast päeva hoidis, varjas, kaitses ja toitmis. Iisraeli rahvas süüdistas Jumalat ja Mooset koguni selles, et nood töid nad Egiptusest välja nimelt selleks, et lasta neil kõrbes surra. Tulemuseks oli, et rahvas sai, mida tahtis – Jumal võttis oma kaitsva käe nende kohalt ning neid ründasid mürkmaod, kes tapsid paljud Iisraelis. Rahvas mõistis peagi oma pattu ja süüid ning tuli kahetsedes Moosese juurde. Mooses palvetas rahva eest ja Jumal laskis Moosel valmistada vaskmao, millele vaadates need, keda mürkmao oli salvanud, jäid ellu.
2. Jeesus näitab meile, kuidas seda lugu vaimulikult ja lunastuslooliselt mõista: «Nõnda nagu Mooses ülendas kõrbes vaskmao, nõnda peab ülendatama Inimese Poeg, et igäihel, kes usub, oleks Temas igavene elu. Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes Temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu.» (Jh 3:14–16) Vaskmado oli ettetähendus, mis kõneles tõelisest Päästjast, kes ülendatakse ristipuule ning kellesse uskujad ei tervene mitte mõne maise roomaja salvamisest, vaid selle ürgse mao hammustusest, kes on hukutanud kogu inimkonna oma surmatoova mürgiga. Jeesus Kristus võttis enda peale meie valu, kannatused ja surma, et meid lunastada ja terveks teha – et kinkida neile, kes Temasse usuvad, oma vermete läbi tervis ning igavese elu rõõm ja täius.
3. Madude nuhtluse ja vaskmao lugu on meile, kristlastele, väga õpetlik. See on lugu tänamatusest, usaldamatusest ja taganemisest ühes nende paratamatute tagajärgedega. Iisraeli rahva puhul oli tagajärjeks mürkmadude rünnaku alla jäämine ja paljude inimeste surm, kogu inimkonna puhul on tagajärjeks kurja

orjusesse sattumine ja mitte ainult ajalik, vaid ka igavene surm ja hukatus. See on aga ka lugu patukahetsusest, palvest, meeleparandusest ja Jumala päästvast abist – Iisraeli rahva puhul tervenemisena Jumala seatud märgi vahendusel oma usalduse Tema peale panemise läbi, kogu inimkonna puhul Jeesusesse Kristusesse kui maailma Õnnistegijasse uskumise läbi. Parandagem meelt ja uskugem Kristusesse – et me ei langeks ega taganeks, vaid jääksime kindlaks evangeeliumile rajatud lootuses ja usus Temasse, kes on ustav ning on meid oma ristivere läbi Jumalaga lepitanud.